

Werkvoorschrift toezicht op welzijn van pluimvee en konijnen in het slachthuis

Bijlage 11 beoordelingskader rugliggers en beklemmingen

Code: SL-TP-WLZ-WV01-b11 Versie: 04

Ingangsdatum: 17-06-2026

Versie	Datum	Wijziging ten opzichte van vorige versie
02	14-07-2025	Beoordelingskaders aantreffen beklemmingen op het slachthuis na welzijnscontrole toegevoegd.
03	01-08-2025	Aanpassen beslisboom rugliggers en beklemmingen.
04	17-06-2026	Aanpassen benaming tekstblokken.

Inhoud

1	Onderwerp	2
2	Wet- en regelgeving.....	2
3	Begrippen en definities	2
4	Benodigdheden	2
5	Werkwijze rugliggers.....	3
5.1	Beslisboom rugliggers	4
6	Werkwijze beklemmingen	5
6.1	Beslisboom RvB beklemmingen	7

1 Onderwerp

Dit is een bijlage bij het werkvoorschrift bij toezicht op welzijn van pluimvee en konijnen in slachthuizen (SL-TP-WLZ-WV01).

Het beoordelingskader rugliggers en beklemmingen is een document ter ondersteuning voor toezichthouders op alle pluimveeslachthuizen. Dit document dient als een hulpmiddel bij het bepalen of een Rapport van Bevindingen (RvB) kan worden opgemaakt bij het aantreffen van rugliggers en beklemmingen na de welzijnscontrole van het slachthuis. Het helpt om te bepalen of de verwijtbaarheid van het slachthuis juridisch kan worden aangetoond. In elk specifiek geval moet bezien worden of pijn, spanning of lijden vermijdbaar was, door tijdig voldoende controles te verrichten en door tijdig in te grijpen bij welzijnsproblemen. Vermijdbaarheid moet uit RvB blijken. De enkele constatering van een beknelling of rugligging is onvoldoende voor het vaststellen van de overtreding. Uit het rapport moet blijken dat het slachthuis de controle niet of onvoldoende heeft verricht en/of dat zij geen noodzakelijke maatregelen genomen heeft bij welzijnsproblemen. De beslisboom biedt toezichthouders gestructureerde richtlijnen en criteria, waardoor zij onderbouwde beslissingen kunnen nemen. Zo draagt het beoordelingskader bij aan een uniforme, efficiënte en effectieve naleving van regelgeving binnen de slachthuizen.

2 Wet- en regelgeving

Zie SL-TP-WLZ-WV01.

3 Begrippen en definities

Begrip	Definitie
Rugligger	Levend pluimvee dat op de rug ligt en niet meer overeind kan komen.
Beklemming	Beknelde lichaamsdeel (vleugels, poten, nekken of koppen) van pluimvee tussen kleppen, lades of tussen gestapelde containers. ¹
Zending dieren	Een vrachtwagen (met of zonder oplegger) geladen met een koppel levend pluimvee.

4 Benodigdheden

N.v.t.

¹ Scientific Opinion on the welfare of domestic birds and rabbits transported in containers. EFSA Journal 2022;20(9):7441, 188 pp. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2022.7441>

5 Werkwijze rugliggers

Belangrijk om te benadrukken is dat de norm 0 is, in lijn met het interventiebeleid en de Vo 1099/2009.

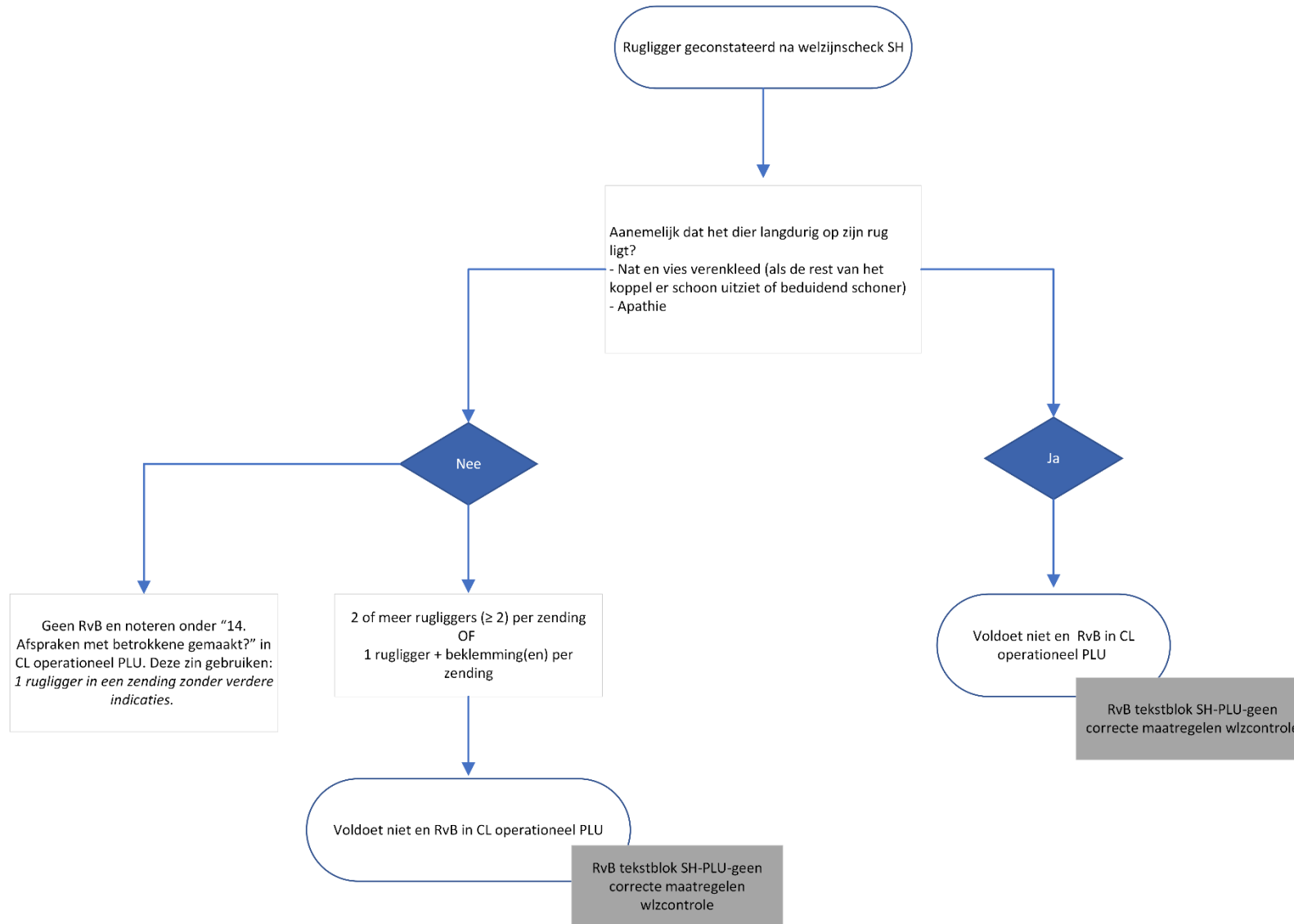
- Indien er aannemelijk is dat een dier langdurig (al voor de reeds uitgevoerde welzijnscontrole – nat/vies verenkleed, apathie) op zijn rug ligt en daardoor lijdt wordt er handhavend opgetreden bij 1 rugligger.
- Als er onvoldoende indicaties (geen nat/vies verenkleed, alert) zijn dat een dier langdurig op de rug ligt kan de bewijsvoering in het geding komen. Daarom kan er in dergelijke gevallen gehandhaafd worden wanneer 2 of meer (≥ 2) rugliggers worden geconstateerd nadat het bedrijf zelf de welzijnscontrole heeft uitgevoerd. Hierbij wordt er per zending beoordeeld (waarbij 1 zending = 1 vrachtwagen).
- In andere gevallen van 1 rugligger waarbij er een aanvullende welzijnsschending (kopbeklemming, vleugelbeklemming) bij 1 of meerdere andere dieren wordt geconstateerd zal er ook handhavend worden opgetreden. Deze zijn namelijk al bij het vangen / laden ontstaan en daarmee indicatief voor een onzorgvuldig uitgevoerde welzijnscontrole.

Het beoordelingskader is uitgewerkt in de vorm van een beslisboom (zie punt 5.1.). Bij het gebruik van de beslisboom is het belangrijk om de volgende punten in acht te nemen:

- Controle door toezichthouder (TZH) vindt plaats na de welzijnscontrole van het slachthuis.
- 1 zending = 1 vrachtwagen met of zonder oplegger.
- De vermelde indicaties dat een dier langdurig op zijn rug ligt zijn niet uitputtend. De TZH kan eigen expertise inzetten om de situatie te beoordelen.
- Als er onvoldoende indicaties zijn dat één dier per zending langdurig op zijn rug lag, is geen afwijking vastgesteld. De TZH vult bij vraag 1.3. *is de welzijnscheck door het bedrijf goed uitgevoerd?* Geen opmerkingen. Bij vraag 14. *Afspraken met betrokkene gemaakt?* invullen dat het dier is aangetroffen door deze zin in te typen: "1 rugligger in een zending zonder verdere indicaties."
- Bij geconstateerde afwijking vult de TZH bij vraag 1.3. *is de welzijnscheck door het bedrijf goed uitgevoerd?* Voldoet niet. Vermeld in de subvragen wat niet voldoet en dat een RvB wordt opgesteld. De TZH vermeld in het RvB welke corrigerende maatregel(en) werd(en) genomen.

5.1 Beslisboom rugliggers

6 Werkwijze beklemmingen

Belangrijk om te benadrukken is dat de norm 0 is, in lijn met het interventiebeleid, de Vo 1099/2009 en Vo 1/2005.

Overtreder vangploeg en/of pluimveehouder en/of vervoerder:

- Indien er aannemelijk is dat een dier tijdens het vangen beklemd is geraakt en daardoor onnodig lijdt, wordt er handhavend opgetreden bij 1 beklemming (RvB pluimveehouder, vangploeg en vervoerder). Denk aan de locatie van de beklemming *bv: kopbeklemming tussen bovenste kleppen OF beklemd vleugel tussen bodem van bovenste lade*. Denk aan het aspect van het beklemd lichaamsdeel *bv: kleur, zichtbaar bloed*. Denk aan het aspect van het dier *bv. nat/vies verenkleed, apathie, dood*.

Overtreder slachthuis:

- Indien er aannemelijk is dat een dier al voor de reeds uitgevoerde welzijnscontrole beklemd zit en daardoor lijdt wordt er handhavend opgetreden bij 1 beklemming (RvB slachthuis). Denk aan de locatie van de beklemming *bv: kopbeklemming tussen bovenste kleppen OF beklemd vleugel tussen bodem van bovenste lade*. Denk aan aspect van het beklemd lichaamsdeel *bv: kleur, zichtbaar bloed*. Denk aan het aspect van het dier *bv: nat/vies verenkleed, apathie, dood*.
- In andere gevallen van 1 beklemming waarbij er een aanvullende welzijnsschending (rugligger(s)) bij 1 of meerdere andere dieren wordt geconstateerd zal er ook handhavend worden opgetreden. Deze zijn namelijk al bij het vangen/laden ontstaan en daarmee indicatief voor een onzorgvuldig uitgevoerde vangproces en welzijnscontrole.

Het beoordelingskader is uitgewerkt in de vorm van een beslisboom (zie punt 6.1.). Bij het gebruik van de beslisboom is het belangrijk om de volgende punten in acht te nemen:

- 1 zending = 1 vrachtwagen met of zonder oplegger.
- De vermelde indicaties dat een dier langdurig beklemd zit zijn niet uitputtend. De TZH kan eigen expertise inzetten om de situatie te beoordelen.

Overtreder vangploeg en/of pluimveehouder en/of vervoerder:

- Controle door toezichthouder (TZH) vindt plaats vóór de welzijnscontrole van het slachthuis (RvB voor vangploeg, pluimveehouder en vervoerder).
- Als er onvoldoende indicaties zijn dat één dier per zending langdurig beklemd zit, is geen afwijking vastgesteld. De TZH vult bij vraag 1.1 *Zijn de vervoermiddelen correct beladen?* Geen opmerkingen. Bij vraag 14. *Afspraken met betrokkene gemaakt?* invullen dat het dier is aangetroffen door deze zin in te typen: "1 beklemming in een zending zonder verdere indicaties."
- Bij geconstateerde afwijking vult de TZH in CL operationeel PLU bij vraag 1.1. *Zijn de vervoermiddelen correct beladen?* Voldoet niet. Vermeld in de subvragen wat niet voldoet, de betrokkene en dat een RvB wordt opgesteld. De TZH vermeld in het RvB welke corrigerende maatregel(en) werd(en) genomen.

Overtreder slachthuis:

- Controle door toezichthouder (TZH) vindt plaats na de welzijnscontrole van het slachthuis (RvB onvoldoende welzijnscontrole op het slachthuis).
- Bij geconstateerde afwijking vult de TZH bij vraag 1.3. *is de welzijnscheck door het bedrijf goed uitgevoerd?* Voldoet niet. Vermeld in de subvragen wat niet voldoet en dat een RvB

wordt opgesteld. De TZH vermeld in het RvB welke corrigerende maatregel(en) werd(en) genomen.

- Ook als de beklemming na de welzijnscontrole is geconstateerd, is het mogelijk om voor de pluimveehouder, vangploeg en vervoerder te schrijven. Hiervoor geldt de beslisboom 6.1..

6.1 Beslisboom RvB beklemmingen

